

Το Τραππερκό

του δρα Νίκου Αρτεμίου

Είδα, άκουσα και διάβασα για την ενορία Συρκανιά ότι είναι γαλλική ονομασία από το *Sur cain*, δηλαδή πάνω στα καϊάμια. Ουδέν αναληθέστερον!

Η ΣΥΡΚΑΝΙΑ είναι η ενορία των Συρκάνων, των Χριστιανών Συρίων, των Συριανών, των Φραγκοκυπρίων εποίκων που εκινδύνευαν από την βάρβαρη επέλαση του Ισλάμ και κατέφυγαν ή άήθως βρήκαν σωτηρία στην Κύπρο.

Φαίνεται ότι ο εποικισμός έγινε την εποχή που η Κύπρος ήταν Βασίλειο. Η εγκατάσταση των Συρίων στους πρόποδες του Πενταδακτύλου ήταν και μία μορφή άμυνας και προστασίας από τις επιδρομές των Σαρακηνών. Οι Συρκάνοι ήταν και είναι άνθρωποι σκληροτράχηλοι, εργατικοί και δημιουργικοί. Σκληροί και ακτήμονες που επεδόθησαν στην αιγοτροφία στην οροσειρά του Πενταδακτύλου, επεδόθησαν στην χαρουποπαραγωγή, την ελαιοπαραγωγή, την ξύληυση και την ασβεστοποιΐαν. Νοτιότερα είχαν κάμει συνοικισμόν όπου το Βασίλειον είχε δημιουργήσει φρούριον, γνωστό μέχρι σήμερα ως φρούριον, συνοικισμός Σουρκαϊή, δηλαδή Φρούριον, Κάστρο των Συρίων.

Δυτικά του Συρκαϊή, χαμηλά στην κοιλάδα όπου υπάρχει η χαραή, υπήρχε το ΤΡΑΠΠΕΡΚΟ. Και για τούτο διευτυώθη και εγράφη ανακρίβεια.

Στην Κυπριακή διάλεκτο μας εκεί που φυλιάσεται το ριάδι το λέγουμε ριαδαρκό, εκεί που κουρευόμαστε και ξυριζόμαστε το λέγουμε παρπερκό, εκεί που παρασκευάζουμε, μαγειρεύουμε και τρώγουμε φάγητό το λέμε μαιερκό.

Το Τραππερκό, δίπλα στην Χαραή ήταν ο χώρος όπου εγίνετο η επεξεργασία όλων των υφαντικών υλικών.

1. Να φουσκώσει και να φαουτιστεί το ρινάρι.
2. Να φουσκώσει και να πλυθεί το μαλλί και
3. Να πλυθούν οι αιγότριες.

Ενθυμούμαι από τα παιδικά μου χρόνια ότι στο Τραππερκό παρήγοντο σχοινιά από το ρινάρι, από τις αιγότριες σχοινιά τρισιάς, χαράρκα, κουβέρτες και χαλιά. Η υφαντουργία στην Τζυρκά ήκμαζεν και κάθε σπίτι είχε όλα τα υφαντικά μέσα, γούβες, ανέμη, μαρκούτσια, κλπ. κλπ. Με τα υλικά του Τραππερκού υφαίνοντο χοντρά υφάσματα, σεντόνια, σκεπάσματα, σακκιά, δισάκκια.

Το γαλλικό ρήμα *draper* σημαίνει σκεπάζω και το *draperie* σημαίνει ο χώρος όπου κατασκευάζονται χοντρά υφαντά, σεντόνια, σκεπάσματα, χαλιά, σακκιά κλπ.

Στον ίδιο χώρο του Τραππερκού εποχιακά εγκαθίσταντο οι μεταξάδες για την παραγωγή μεταξιού από τα κουκκούλια. Η Τζυρκά ήταν μεγάλη σηροτροφική

περιοχή και με μεγάλη παραγωγή μεταξιού και μεταξωτών και κουκκουλιάρικων. Τα υφάσματα της Τζυρκάς ήταν ξακουστά, τα λινά, τα λινόμεταξα, τα μάλιθινα, τα κουκκουλιάρικα κλπ.

Ονόματα Συριακά – Φραγκοσυριανά υπάρχουν μέχρι σήμερα όπως το Σουρής (Σούρ=Σύρος) Τσούροι, Αλή Τσουρής, Αλητζιούρης, Αττάλιας, Χατζηαττάλιας που έγινε Ατταλίδης, ο Χαττάμ που έγινε Καττάμης (οι οικογένεια Καττάμηδες), η Αννικού του Τσιούρου (Annik de Sur), οι Μανσούρ που έγιναν Μασούρες ή Μασουρήδες, οι Μεσιού που έγιναν Μουσιούττηδες, ο Ττίρος και η Ττιρού, οι Τελεβάντοι, οι Καστελλιάνοι, οι ΧατζηΧάννηδες.

(Πάνω από αριστερά): Μαρίτσα Παπαγιώργη (κόρη του Νικόλα Κολλήτσι), Χριστάκης Παπαγιώργης γιος της Μαρίτσας, δρ. Κώστας Κολλήτσις (γιος του Νικόλα Κολλήτσις).
(2η σειρά από αριστερά): Παναγιώτης Παπαγιώργης γιος της Μαρίτσας, Άννα Παπαδημητρίου κόρη της Μαρίτσας, Ευανθία Ηλιάδου κόρη της Μαρίτσας, και κάτω Ανδρέας Παπαγιώργης γιος της Μαρίτσας.

(Φωτογραφία και πληροφορίες από κ. Θεοδώρα Κναή)